

För en hållbar industri i Sverige

Rapporten omfattar erfarenheter från IUC-nätverkets dagliga dialog med små- och medelstora tillverkande industrier i Sverige, men framför allt från 1300 intervjuer som genomförts inom ramen för den nationella satsningen Robotlyftet.

Intervjuer genomförda inom Robotlyftet mellan 2020-04-10 och 2022-02-15. Materialet är insamlat som del av det av Tillväxtverket upphandlade främjandeinsats via IUC Sverige. Intervjuerna är finansierade via Robotlyftet av Tillväxtverket. För rapportens innehåll ansvarar IUC Sverige AB.

Ingress

Det finns stora utmaningar för industriföretagen i Sverige men också fantastiska möjligheter. En omställning pågår i de flesta branscher med stora tekniksprång och förändringstakten är minst sagt hög vilket genererar en exponentiell förändringskurva. Många tillverkande företag lider samtidigt av komponentbrist och leveransproblem från globala leverantörer. Detta gör att industriföretagen söker leverantörer på närmare avstånd vilket gör att vi har en stor möjlighet att ta hem produktion till Sverige.

Hållbarhetskraven ökar utifrån samtliga tre dimensioner och där med även omställningen till en mer cirkulär verksamhet, där även företagets förmåga till digitalisering är en viktig del. För att lyckas med detta och för att bibehålla och öka industrins konkurrenskraft är det avgörande att kunna möta de reella industriella utvecklingsbehoven och skapa så bra förutsättningar som möjligt. Vi ser ett behov av att kunna verka i hela värdekedjan för att kunna bidra till grön och digital omställning som ger verklig effekt.

I Sverige har vi ett väl uppbyggt innovationssystem, många aktörer, FoU, utvecklingsprojekt och finansieringsmöjligheter för att stärka industrin. Genom ett bra samarbete mellan dessa aktörer och där samtliga gör det de är bäst på når vi betydligt större effektivitet än om vi arbetar i stuprörslänkande former. Detta är något vi nu eftersträvar i den pågående satsningen Omställningslyftet; att kanalisera rätt behov till rätt aktör.

En möjlighet till ökad konkurrenskraft är som vi erfarit genom automationslösningar vilket för många är ett stort steg med flera initiala frågeställningar såsom:

”Är vi redo för detta, eller finns det risk för suboptimering?”

”Vilken lösning skall vi i så fall välja?”

”Får vi den ROI som vi förväntar oss?”

Genom att kunna bidra till att besvara stora delar av dessa frågeställningar skapas en trygghet hos företagsledningen med följden att ett beslut om ett nästa steg förenklas. Detta såg vi tydliga resultat på i Robotlyftet som nu är avslutat men var ett framgångsrikt samverkansprojekt och där alla parter bidrog med sin expertkunskap.

En del i att stärka konkurrenskraften är definitivt genom automationslösningar och där har vi fantastiska resultat, men utvecklingsbehoven i industriföretagen är så mycket större och av bred karaktär. Det blir än mer uppenbart i resultatet av våra intervjuer med 1300 industriföretag runt om i Sverige vilket redovisas nedan. En av flera utmaningar är kompetensförsörjningen och där i även industrins attraktivitet. Vi har företagsexempel där det initialt kan handla om ett behov av produktionseffektivisering men där deras förbättringsresa i stället startar i ett värdegrundsarbete för att inkludera och få medarbetarna med på resan mot företagets mål och vision för att i nästa steg få ett än effektivare förbättringsarbete genomfört.

Tillsammans måste vi behovsanpassat kunna möta företagen där de är idag, bidra till ett nästa utvecklingssteg och till deras totala konkurrenskraft i en global kontext. Det handlar om att stärka befintlig industri men även att skapa förutsättningarna och attraktiviteten för hemvändande industriföretag. Vi ser ett behov av ett långsiktigt industriprogram som inkluderar effektiva samarbeten i innovationssystemet och att vi ska ta vara på det

gynnsamma läget vi faktiskt har i Sverige idag för att ta ytterligare position globalt.

Intervjuerna

De intervjuresultat som redovisas nedan i denna rapport gjordes under perioden april 2020 till februari 2022 inom ramen för Robotlyftet som finansierades av Tillväxtverket. Uppdraget var att spegla konsekvenserna av pandemin och att identifiera de intervjuade industriföretagens framtida behov för att säkra fortsatt tillväxt och ökad konkurrenskraft. För denna rapportens innehåll ansvarar IUC Sverige AB.

Det omfattande intervjumaterialet ger oss en unik bild av läget i företagen och breddar kunskapen om vilka insatser som företagarna ser som mest effektivt att satsa på i ett långsiktigt utvecklingsarbete i riktning mot ökad hållbarhet och konkurrenskraft. En majoritet av företagen pekade på områdena produktionseffektivisering, automation/robotik, kompetensfrågor och digitalisering som områden där man ser strategiska utvecklingsbehov och efterfrågar stödjande insatser för att komma i gång.

Arbetsmodellen

IUC-medarbetare över hela landet har genomfört intervjuerna med målsättningen att:

- Nå kontakt på distans med nya industriella SMF som vid intervjutillfället inte deltog i Robotlyftet.
- Samtala med företagen om deras nuvarande situation och försöka få en bild av vad som är viktigt för att stötta företagen på kort respektive medellång sikt.
- Lyssna på aktuella utvecklingsbehov och notera företagets kommentarer.

Om sammanställningen

Sammanställningen omfattar intervjuer med 1300 små och medelstora industriella eller industrinära tillverkande företag.

I insamlade data finns underlag för att dela upp företagen efter län, storlek på företaget och verksamhetsinriktning. I denna slutrapport har vi inte gjort en sådan uppdelning utan redovisar den samlade nationella bilden. Företagsuppgifter som ställer krav på GDPR-godkännande finns inte med.

I rapporten har ett representativt urval av företagets kommentarer till de öppna frågorna inkluderats. Namn, företagsuppgifter och andra referenser med risk för igenkänning har tagits bort. Den totala mängden kommentarer är mycket omfattande och har redovisats i en tidigare delrapport (200701).

Martin Hedman som tidigare projektledare för Robotlyftet har gjort egna analyskommentarer i anslutning till respektive fråga. I dessa kommentarer gör han jämförelser med tidigare rapporter: 200701 (460 intervjuade) 201231 (894 intervjuade) och 210223 (1 000 intervjuade).

Slutsatser i punktform – sammantagen bild från företag över hela landet

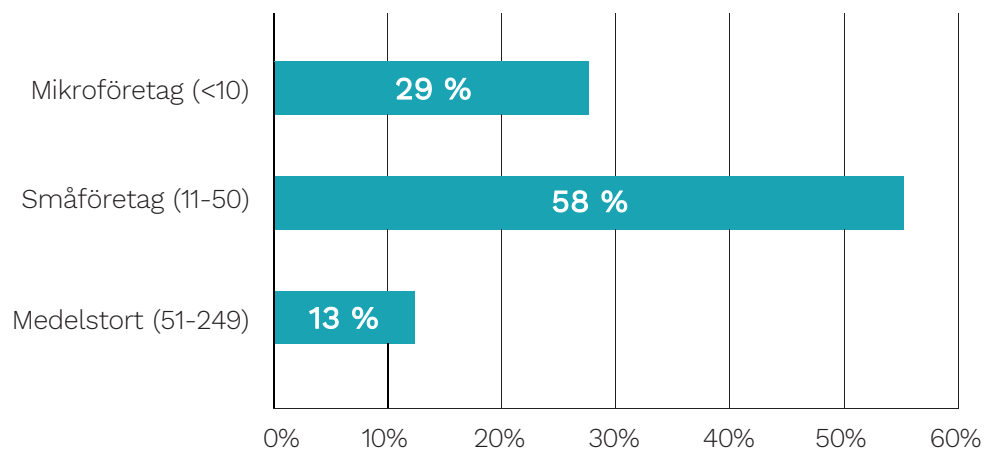
Rapporten omfattar stora mängder data och kommentarer från de intervjuade företagen. Nedan följer några summerande punkter som speglar företagens tankar kring saker som utvecklingsbehov, likviditet, orderläge, omdöme om regeringens stödinsatser etcetera.

- Det finns ett mycket stort intresse för **fortsatta utvecklingsinsatser** hos företagen (**76 %**, se fråga 2.5). Dominerande områden är: Produktionseffektivisering, Automation och Robotik, Kompetensfrågor och Digitalisering (se avsnitt 3.1 för mer info).
- **7046 utvecklingsbehov** har lyfts fram av 1114 företagare (6,2 behov/företag).
- **50 %** av de intervjuade företagen har **egna produkter** i sin huvudverksamhet.
- **Orderläget** har under hela pandemin varit bra eller normalt för ca **60 %** av SMF. Läget har markant förbättrats under 2021/22 (se fråga 2.1).
- **Likviditetsläget** har tydligt **förbättrats** från juni 2020 till februari 2022 även om det finns några få enskilda verksamheter där detta fortfarande är en akut fråga (se fråga 2.2).
- **Permitteringar** och varsel har enligt tabell i 2.3 aktiverats helt eller delvis hos **hälften** av de intervjuade företagen, men successivt minskat under perioden. **Behoven att anställa** har samtidigt **ökat** med en tydlig ökning under 2021/22.
- **Regeringen får både ris och ros** vad gäller de **stödinsatser** man beslutat om. Många (848) har gjort kommentarer om förbättringar/förändringar (se fråga 5.2).
- Många ”**nya tillverkande SMF**” som inte känt till Robotlyftet tidigare har nåtts genom intervjuerna och fått kännedom om vilka möjligheter projektet erbjuder (se fråga 4 och 4.1)
- **I intervjuvaren finns 1060 inlägg** från företagare **riktade till IUC**. Dessa handlar bland annat om hur de regionala IUC-bolagen i ännu högre grad skulle kunna bistå SMF i deras utveckling.
- Intervjuerna speglar en **god sammantagen bild** från industriella SMF över hela landet.

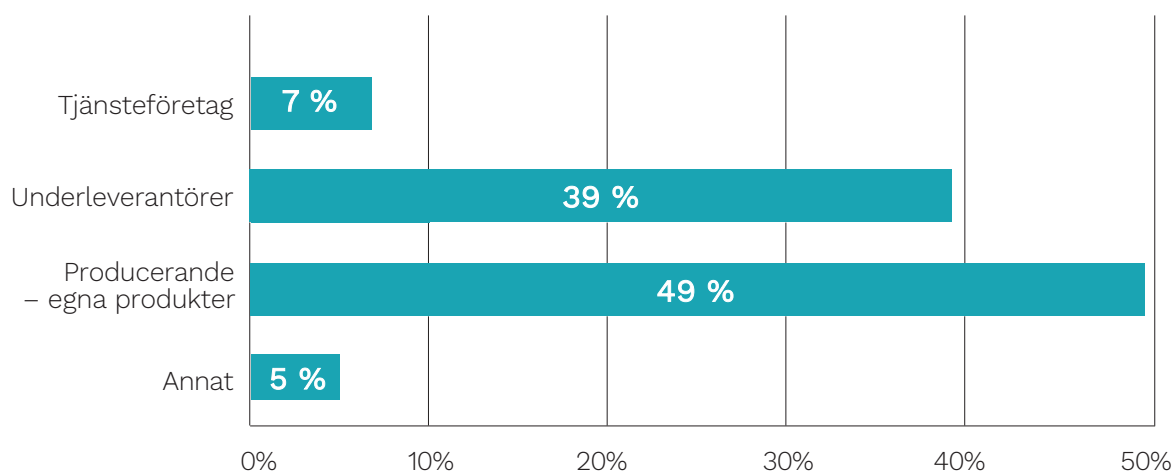
Fördelning mellan noderna i antalet genomförda och inrapporterade intervjuer:

NOD – geografisk tillhörighet	n	Procent
Norr – Norrbotten, Västerbotten	230	17,7 %
MiS – Jämtland/Härjedalen, Västernorrland	90	6,9 %
NOMS – Dalarna, Gävleborg, Hälsingland, Västmanland	79	6,1 %
NVMS – Värmland, Örebro	58	4,5 %
SUS – Stockholm, Södertälje, Uppland	127	9,8 %
Ost – Östergötland	86	6,6 %
VGR – Västra Götaland	251	19,3 %
Småland/Öarna	195	15 %
Syd – Skåne, Blekinge, Halland	182	14 %
SÖM – Sörmland, Örebro, Mälardalen	2	0,2%

De intervjuade företagen är fördelade som:

...och är i sin verksamhet inriktad på:

Analys: Siffrorna i dessa båda diagram visar på att fler småföretag omfattas än tidigare och att det är fler som anger att de producerar egna produkter jämfört med tidigare delrapport med 460 intervjuade företagare.

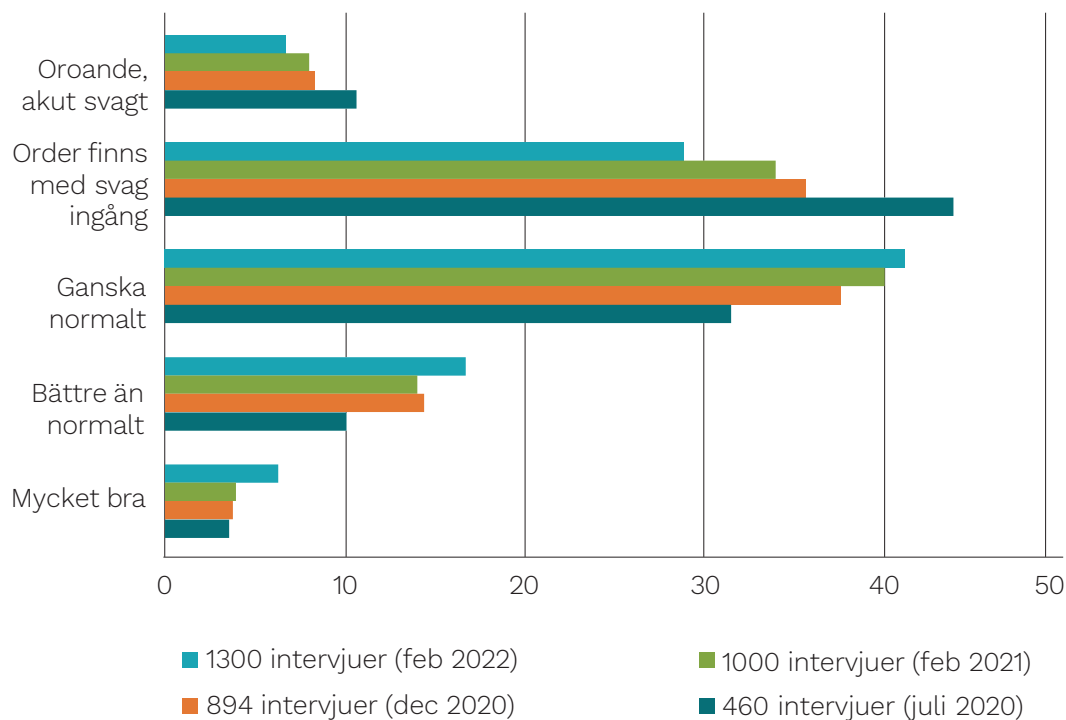
Bland de som anger "Annat" utgör ca 1/3 av de som angivit att de är legotillverkare (skulle kunna klassas som underleverantör!), andra pekar på olika specialområden eller tjänsteområden såsom ex. vis utveckling. Vi kan även konstatera att de 7 % som anser sig till sin huvuddel vara ett tjänsteföretag i fler fall är klassificerade som tillverkande företag (SNI) men har inte uppdaterat sin klassificering.

Att notera är att ca 50 % av de 1300 intervjuade företagen producerar egna produkter!

Fråga 2.1 – Hur ser orderläget ut idag, jämfört med ert ”normala” orderläge motsvarande period?

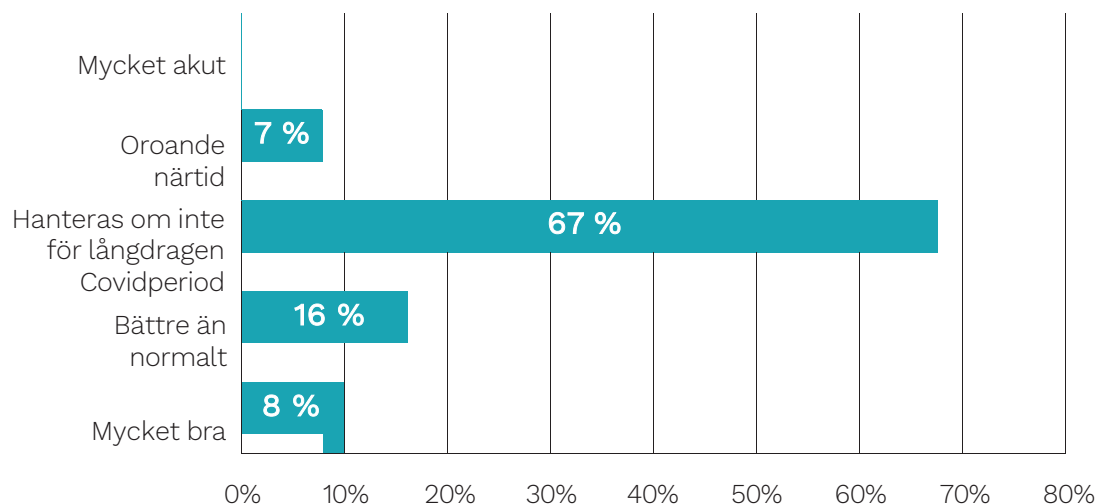
Orderläget hos tillverkande SMF under olika tidpunkter av intervjuerna (%)

	n	Procent
Oroande, akut svagt	89	6,8 %
Order finns med svag ingång	374	28,8 %
Ganska normalt	535	41,2 %
Bättre än normalt	219	16,8 %
Mycket bra	83	6,4%

Analys: Vi kan i det sammanställningsdiagram med svar i 4 olika tidsperioder se hur orderläget successivt har förbättrats hos de berörda tillverkande SMF. Den oroande akuta nivån fanns initialt hos 10,7 % av företagen. Den siffran är idag, feb 2022, nere i 6,4 % när hela intervjuperioden överblickas. På samma sätt har ”bättre än normalt” eller ”mycket bra” orderingång successivt ökat med ett litet extra kliv uppåt till 2022. Förbättringen har varit markant under 2021/22 då de 300 senast genomförda intervjuerna förbättrat totalvärdet för hela gruppen.

Fråga 2.2 - Hur ser likviditetsfrågan ut för er?

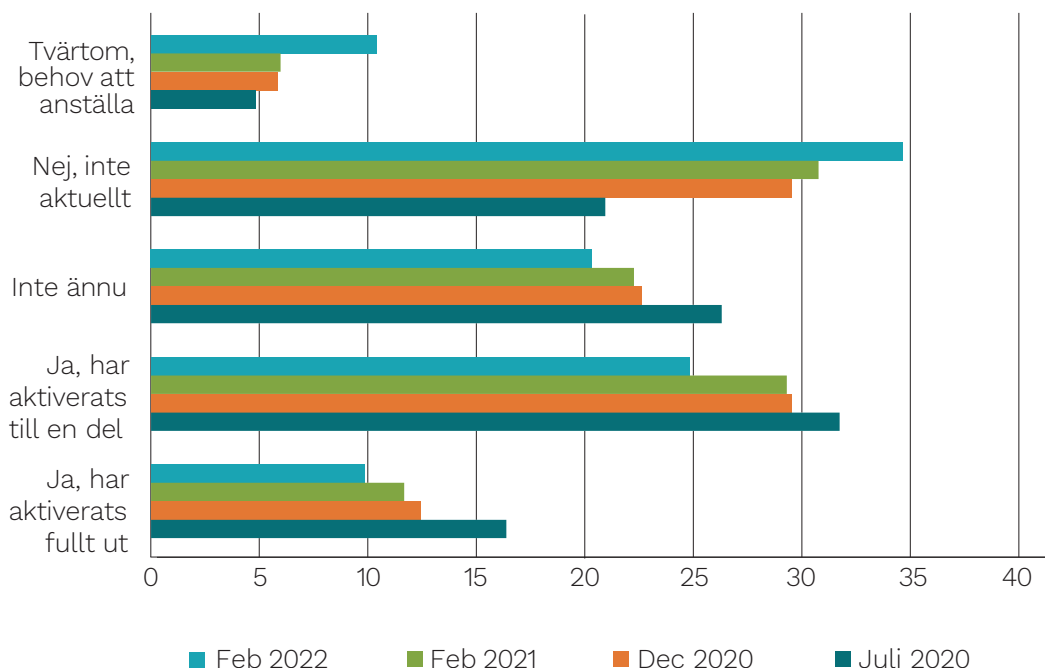

	n	Procent
Mycket akut	17	1,3 %
Oroande i närtid	93	7,2 %
Hanteras om inte för långdragen Covid period	873	67,1 %
Bättre än normalt	212	16,3 %
Mycket bra	105	8,1 %

Analys: Det finns en svag förskjutning till det bättre, dvs. färre anger att det är "mycket akut" eller "oroande i närtid" (i feb 2022 8,5 % med 10,5 % i juli 2020) och på samma sätt allt fler som ser att likviditeten är "bättre än normalt" eller "mycket bättre" – från 15 % 2020/7 till 24,4 % 2022/2. Vi ser att det nu i februari 2022 är ytterligare 2 företagare jämfört med februari 2021 som befinner sig i en akut likviditetssituation. Den stora gruppen (nu 873 av 1300) anger att de klarar sig nu, men bland dessa finns ett stort antal som i kommentarerna återkommer till tidomfånget, något som ingen ännu riktigt har ett svar på.

Fråga 2.3 - Finns det risk för permitteringar/varsel?

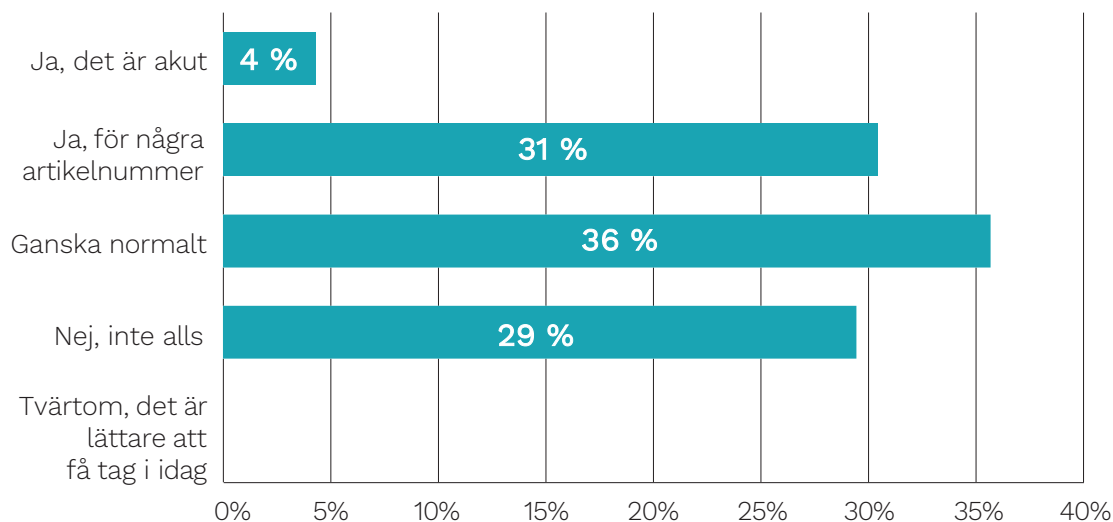
Permitterings/varsel i % vid tidsintervallen för intervjuer av SMF

% hos 1300 intervjuade februari -22	n	Procent
Ja, har redan aktiverats fullt ut	128	9,9 %
Ja, men bara aktiverats till viss del	321	24,7 %
Inte ännu	264	20,3 %
Nej inte aktuellt	450	34,6 %
Tvärtom, behov av fler anställda	137	10,5 %

Analys: Svaren vid de olika tidsintervallen visar på att permittering/varsel har skett samtidigt som det hela tiden har funnits företagare som har haft behov av att anställa fler. Viktigast är nog att se den trend som tidsintervallen avslöjar – allt färre har aktiverat permitteringar och allt fler har behov av att anställa – samtidigt som det finns en numerär av företag som de facto varslar/permitterar – procentuellt färre men numerärt allt fler. Värt att notera är att 10,5 % av de intervjuade anger att de har behov av att anställa fler (137 företagssvar). Den siffran har för hela gruppen tydligt förändrats under 2021/22 då behovet att anställa ökat från 6 % när 1000 intervjuats (feb 2021) till de 10,5 % när ytterligare 300 intervjuats.

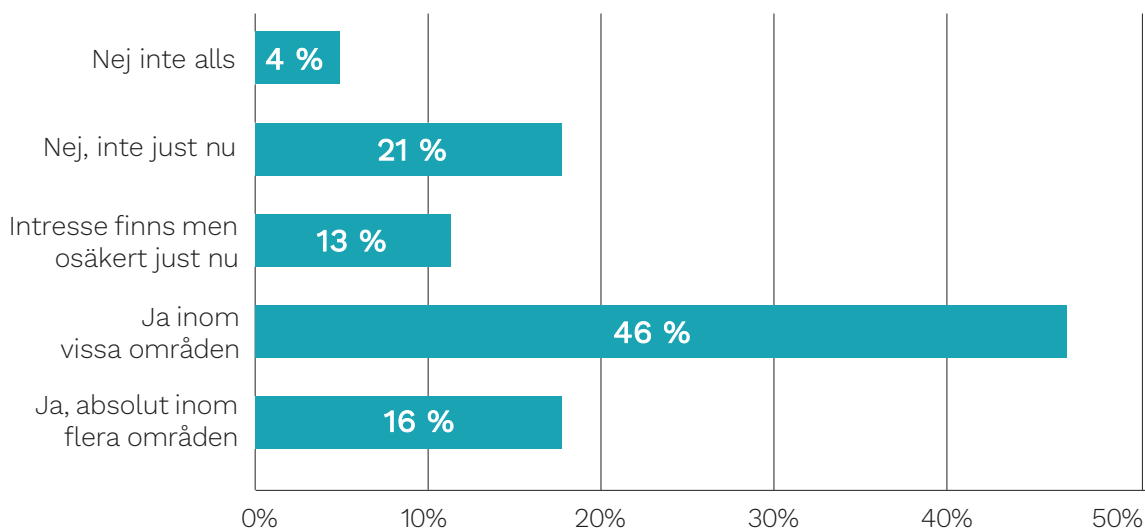
Fråga 2.4 - Finns problem för att få fram komponenter och/eller material?

	n	Procent
Ja, det är akut	54	4,2 %
Ja, för några artikelnummer	398	30,6 %
Ganska normalt	464	35,7 %
Nej, inte alls	382	29,4 %
Tvärtom, det är lättare att få tag i idag	2	0,2 %

Analys: Jämfört mellan rapporterna i juli -20, dec -20 och februari -21 är den procentuella förändringen i stort sett densamma och där är det ca 1/3 som har vissa eller stora svårigheter att få fram material eller komponenter. För majoriteten av företag, 2/3 av de intervjuade är det "normala problem" eller inte problem alls att få fram komponenter eller material. Jämför vi däremot med covid-19 inledningen, dvs, intervjuerna i juli 2020 och de som skett under hösten 2021 (feb-22) så ser vi att allt fler av företagen pekar på vissa svårigheter att få fram komponenter/material – ytterligare 4-5 % säger att problemen ökat. I kommentarerna (totalt 520 stycken) beskrivs i detalj vilka problem som funnits, var de härstamma från och i flera fall också varför de uppstått.

Fråga 2.5 - Finns intresse av att jobba med utvecklingsinsatser i verksamheten?

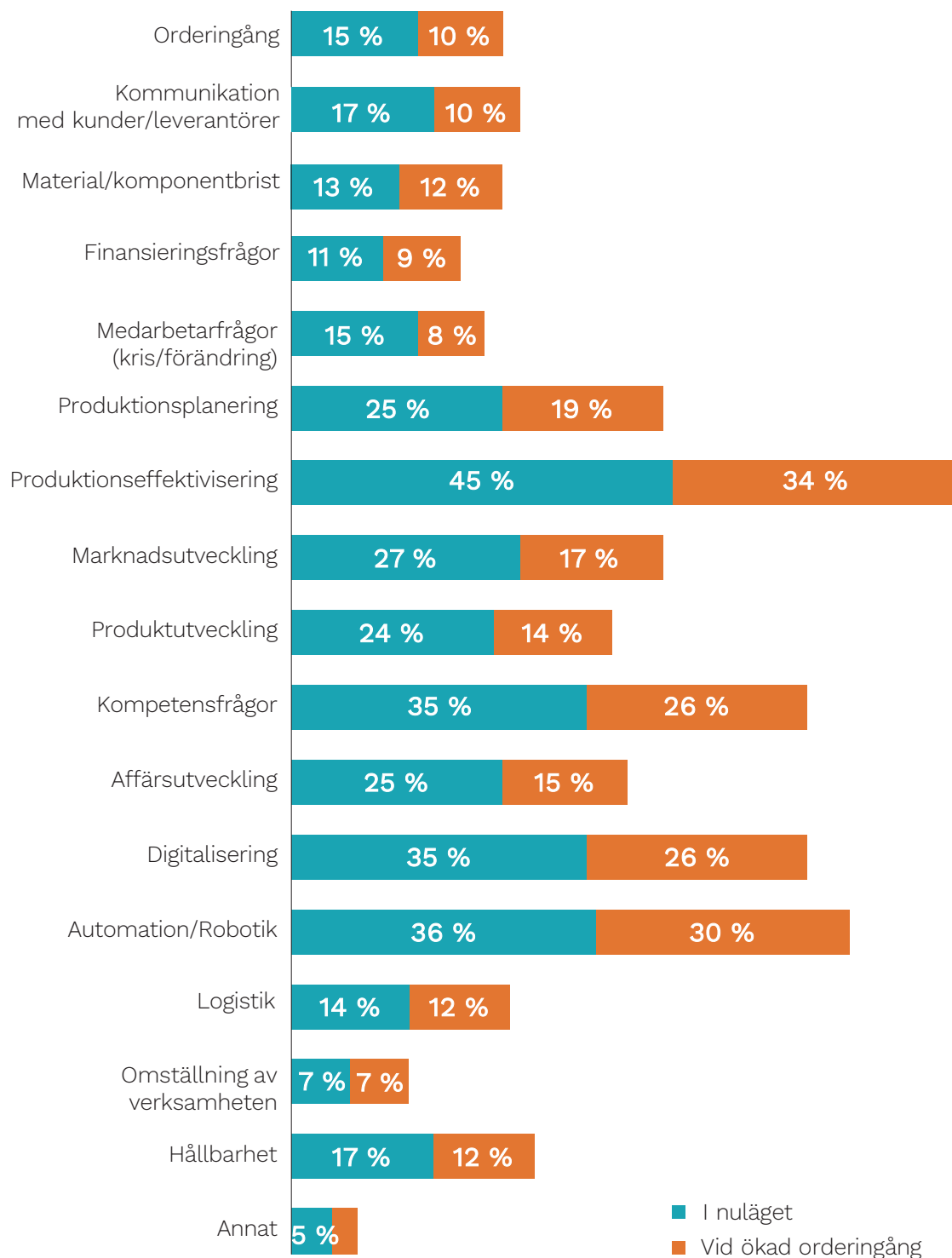

	n	Procent
Nej inte alls	46	3,5 %
Nej, inte just nu	266	20,5 %
Intresse finns men osäkert just nu	174	13,4 %
Ja, inom vissa områden	602	46,3 %
Ja, absolut inom flera områden	212	16,3 %

Analys: Den enda förändringen vi kan se när nu 1300 företagare har intervjuats är små förskjutningar om någon % mellan svaren. Intresse för utvecklingsinsatser generellt är stort – ca 60 % svarar ”JA” och lägger vi till de som är intresserade men inte just nu handlar det om allt hela 76 % (motsvarar 988 företag) som har intresse av utvecklingsinsatser, dvs. behov och intresse är stort.

Fråga 3.1 - Inom vilket/vilka av följande områden ser ni utvecklingsbehov att möta?

Totalt har 1114 (845,758, 395)* av de 1300 (1000, 894, 460)* intervjuade företagen besvarat frågan och totalt har de angivit 7046 (5444, 4733, 2359)* olika utvecklingsbehov, dvs i snitt 6,3 behov/företag. *(mars, dec, juli).

	I nuläget	Vid ökad ordeingång
Orderingång	170	108
Kommunikation med kunder/leverantörer	186	116
Material / Komponentbrist	150	138
Finansieringsfrågor	122	103
Medarbetarfrågor (kris/förändring)	164	93
Produktionsplanering	282	215
Produktionseffektivisering	503	384
Marknadsutveckling	306	185
Produktutveckling	264	159
Kompetensfrågor	390	290
Affärsutveckling	280	165
Digitalisering	394	294
Automation/Robotik	405	335
Logistik	152	137
Omställning av verksamheten	82	75
Hållbarhet	188	129
Annat*:	51	31
Totalt	4089	2957

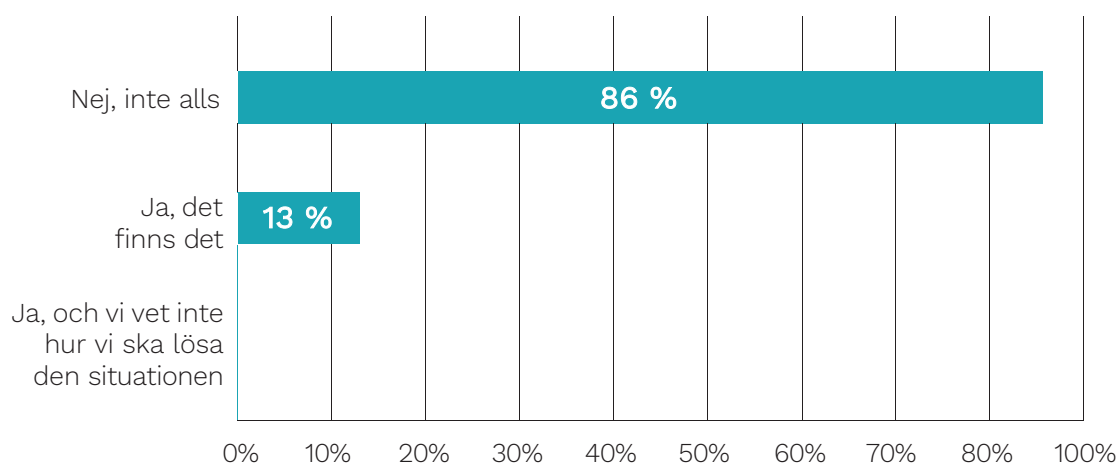
Svar i Annat* - Export, Leanutbildning, Systematiskt uh, ISO-certifiering, Organisation, Ledarskap, Programmering, Rekrytering, Teknikomställning, Cirkularitet, Teamutveckling, Kvalitetsarbete, Transporter, IT.

Analys: När nu ytterligare 300 företagare intervjuats under hösten-21 och början av 2022 ser vi att den tidigare bilden i princip är linjär, dvs. de tillkommande intervjuerna ger inom de olika områdena en motsvarande ökning i antal intressesvar om utvecklingsbehov att möta på kort eller något längre sikt. Det finns inget område där andelen minskat. Vi kan se att områden som genom samtliga intervjuer sticker ut i volym är:

- Produktionseffektivisering
- Automation och Robotik
- Kompetensfrågor
- Digitalisering

Den enda lite större förändringen som framkommer fram till denna rapport (feb 2022) är att utvecklingsbehoven inom området material/komponentbrist nästan fördubblats i %-uell andel.

Fråga 3.2 - Finns det något behov av extra kapital för att starta produktion efter Coronauppehållet?

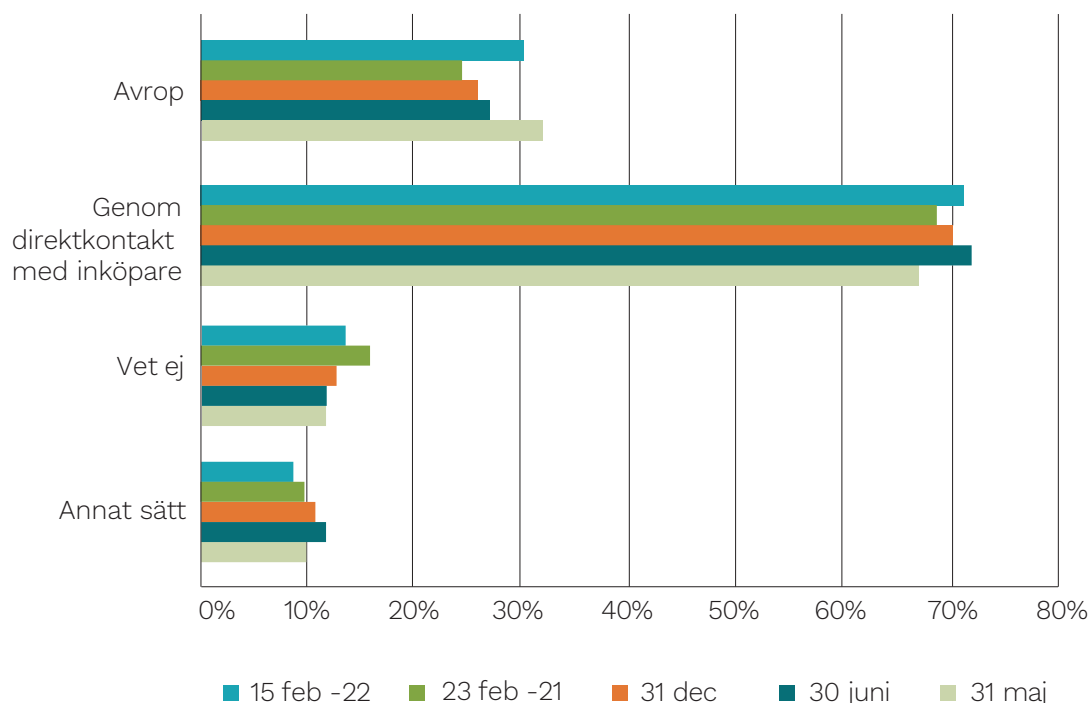

	n	Procentn
Nej, inte alls	1119	86,1 %
Ja, det finns det	166	12,8 %
Ja, och vi vet inte hur vi ska lösa den situationen	15	1,1 %

Analys: En 3%-ig förändring från 83% till 86% från juli-20 till februari -22 som anger att de inte ser något behov av extra kapital för en återstart. Samtidigt finns det 166 SMF som säger sig ha sådana behov. Antalet företag med kapitalbehov har ökat med 44 stycken mellan februari -21 och februari -22 (av de ytterligare 300 intervjuade).

Fråga 3.3 - Hur tror ni att information (order, volym) om hur en start efter Corona kommer att nå er?

Flera val möjliga, 1300 (1000, 894, 460) svar med 1611 (1189, 1067, 555) valda alternativ.

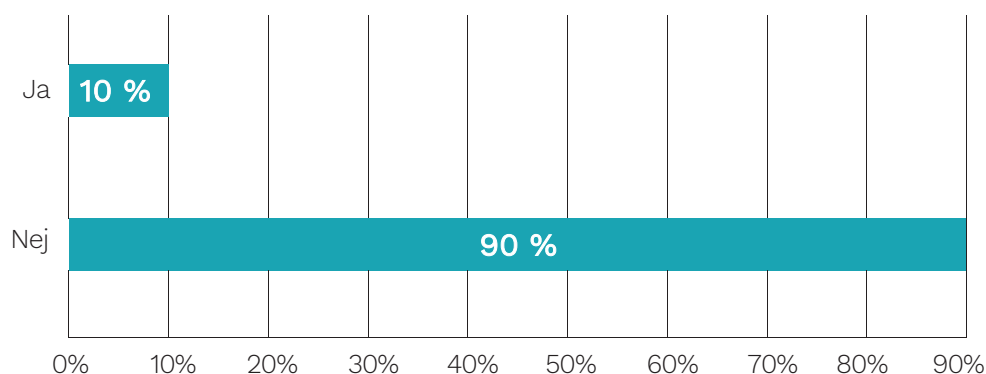
	n-maj	% maj	n-juni	% juni	n-dec	% dec	n-feb	% feb	n-feb -22	% feb -22
Avrop	85	32,3 %	125	27,2 %	228	25,5 %	245	24,5 %	392	30,2 %
Genom direktkontakt med inköpare	177	67,3 %	332	72,2 %	627	70,1 %	688	68,7 %	924	71,1 %
Vet ej	31	11,8 %	45	9,8 %	117	13,1 %	158	15,8 %	178	13,7 %
Annat sätt - Hur*:	26	9,9 %	53	11,5 %	95	10,6 %	98	9,8 %	117	9,0 %

*Normalt förfarande; via direktkontakt per mail; kundportal; utvecklingsprojekt inom 3 D; ingen uppfattning i nuläget, Telefon och mail, Ökad orderingång, förfrågningar, Direktkontakt med byggarbetsplats, Nätverk, press, sociala media, veckoprognoiser från kunder, befintliga kunder först, direktkontakt med kund, leveransplan från kund.

Analys: En viss men svag omfördelning mellan perioderna kan noteras. Trots Covid-19 är det "genom direktkontakt med inköpare" som dominerat under hel perioden. I kommentarerna framgår samtidigt att allt fler av dessa kontakter har skett via video/Skype eller andra digitala fora. Enda skillnaden är en trendindikation under 2021 att fler avrop sker.

Fråga 3.4 Det pågår en utveckling inom tillverkning av komponenter med additiv tillverkning/3D printing där även utvecklingsprojekt har påbörjats. Är du/ någon på ditt företag intresserad av området och vill veta mer om detta?

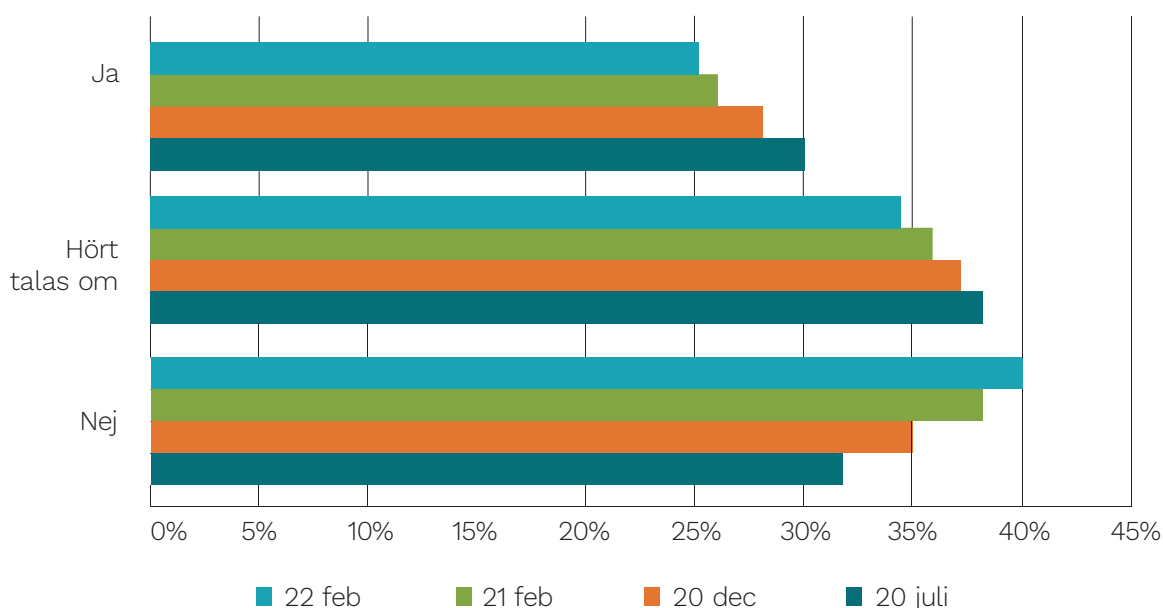
Denna fråga har lagts till under juni månad 2020 och framåt, varför antalet svar ökat markant till totalt 989 (687 den 23/2-2021, 580 den 31/12-20, 146 den 1/7-20) fram till denna rapport.

	n	Procent
Ja	102	10,3 %
Nej	887	89,7 %

Analys: Svartsfördelningen är densamma som vid senaste rapporten (feb-21). Omsätts dessa Ja eller Nej till en procentuell fördelningen för den samlade gruppen intervjuade företag, 1300, skulle det innebära 134 Ja och 1166 Nej.

Fråga 4 - Känner du till något om Robotlyftet?

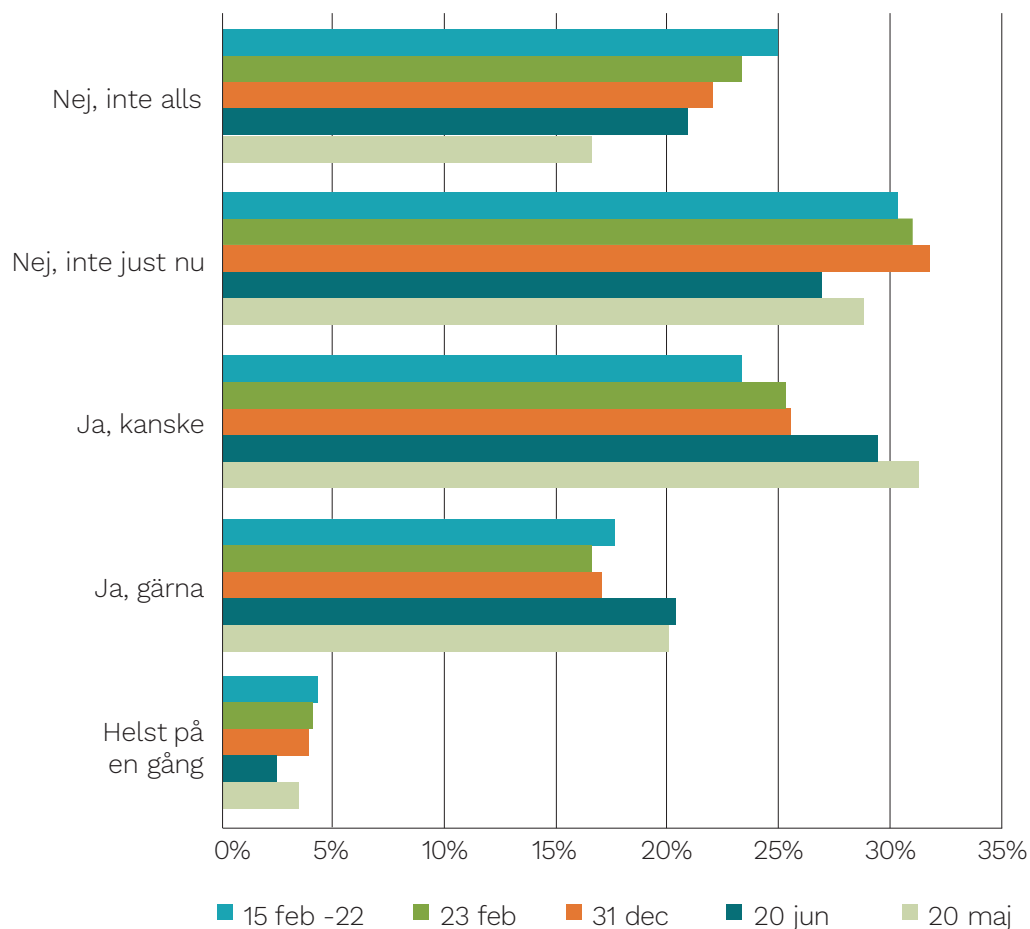
	n-juli	Procent juli	n -dec	Procent dec	n-feb	Procent feb	n-feb 22	Procent feb 22
Ja	138	30 %	251	28,1 %	262	26,2 %	329	25,3 %
Hörnt talas om	176	38,3 %	333	37,2 %	359	35,9 %	447	34,4 %
Nej	146	31,7 %	310	34,7 %	378	38 %	524	40,3 %

Analys: Vi kan se att ju fler företag som identifieras och aktivt söks upp för en företagsintervju, desto fler känner INTE till Robotlyftet. Initialt var det ca 32 % som inte kände till Robot-lyftet (vid 460 intervjuade) och när vi nu sammanställer 1300 intervjuer framkommer det att det är ca 40 % som inte känner till Robotlyftet.

I och med att intervjuerna initierades av att på något sätt fortsätta aktiva kontakter med tillverkande SMF trots Covid-19 och de medföljande restriktionerna så har urval av företag skett utifrån "börja med de lägst hängande frukterna", dvs. att kontakta de företag som redan var "kända" av IUC företrädarna i regionerna. Successivt har nya och i flera fall inte lika kända företag inkluderats i intervjuerna vilket är en sannolik förklaring till att färre och färre har haft kännedom om Robotlyftet. Det visar samtidigt på att målsättningen att nå nya SMF med information och ev. intresse för att delta i Robotlyftet har fungerat såsom ambitionen såg ut i mars 2020 när Covid-19 restriktionerna infördes. Målbilden för intervjuerna har varit att nå "nya" SMF som inte redan deltar i Robotlyftet.

Detta ska ställa mot den utvärdering som Ramböll genomfört i oktober 2020 där man visar att huvuddelen av de som deltar i Robotlyftet fått kännedom via IUC i första hand och via företagarkollegor i andra hand (dessa båda kanaler är dominerande). De 447 + 524 = 971 företag som anger "hört talas om" eller "Nej" bör kunna ses som potential för att erbjuda möjlighet att genomföra en FU-studie, med syftet att granska sina behov och möjligheter kring Automation och Robotisering. Även de som svarar Ja är endera redan deltagande i programmet eller har aktivt valt att ej delta.

Fråga 4.1 – Intresse att delta i att en FU-studie (Förutsättningsstudie) i Robotlyftet genomförs?

	n - maj	% maj	n - juni	% juni	n - dec	% - dec	n- feb	% feb	n- feb22	% feb 22
Nej inte alls	43	16,4 %	96	20,9 %	197	22 %	233	23,3 %	323	24,9 %
Nej inte just nu	76	28,9 %	124	27 %	283	31,7 %	308	30,9 %	393	30,2 %
Ja kanske	82	31,9 %	135	29,4 %	228	25,5 %	252	25,2 %	302	23,2 %
Ja gärna	53	20,2 %	94	20,4 %	151	16,9 %	166	16,6 %	227	17,5 %
Helst på en gång	9	3,4%	11	2,4 %	35	3,9 %	41	4,1 %	55	4,2 %

Analys: Ju fler intervjuer med nya företag som sker, desto fler säger tydligt Nej (knappt 25 % när 1300 företagare har intervjuats) till att få del av en FU-studie. Den gruppen har successivt ökat något under intervjutiden sannolikt kopplat till att allt fler ”nya” och hos IUC personalen mindre tidigare kända företag har valts ut för intervjuer. Samtidigt är det en ökad andel som svarar ”Nej, inte just nu”, dvs en grupp som kan vara intressant att följa upp i framtiden (omfattar 393 företag). Det finns ett antal som vill starta ”på en gång” och många av dessa har också slussats in i programmet. Även om vi ser en avtagande trend vad gäller ”Ja-svaren” utgör den gruppen nu 584 SMF vilket innebär att den gruppen är fler än nuvarande Robotlyftsprogramms omfattning.

Fråga 5.1 - På vilket/vilka sätt skulle vi på IUC kunna hjälpa dig?

I den stora mängden kommentarer (1060 inlägg) på denna frivallsfråga har ett mycket selekterat urval skett av kommentarer som kan vara till nytta för att stötta företag eller för att medverka till att nya insatser kan bli verklighet. Det finns i kommentarerna ett stort antal svar som säger någon av dessa svar:

- Ev. FU insats (FU=Förutsättningsstudie)
- Vet ej
- Inget i dagsläget
- Genom Robotlyftet
- Utbildningar/Kompetensutveckling i olika former och områden
- Medverkar redan med IUC xxx

Denna mångfald av svar finns, men har inte tagit med i nedanstående urval av inlägg.

Svar fråga 5.1
Digitalisering samt hållbarhetsfrågor.
Bistå i kontakten med andra liknande företag. I utbildningsfrågor. Att ordna med FU-studie inom Robotlyftet.
Genom att kanalisera möjligheter och information om satsningar.
Genom att fånga företagets behov bättre. Företaget var i behov av stöd kring certifiering mot flygindustrin tidigare men det blev inget
Information om initiativ om kompetensutveckling samt rådgivning kring de olika krislösningar som just nu erbjuds.
Digitalisering, marknadskommunikation, produktionseffektivisering
Genom att hjälpa oss bli effektivare i våra processer internt.
Vi är i behov av ledarskapsutbildning och robotik.
Har precis fått hjälp i ett digitaliseringsprojekt. Nu på gång ett nytt projekt inom nya exportmarknader (maj-okt). Behöver implementera Sverigeverksamhetens affärssystem på verksamheterna i övriga länder.
Tillse att det finns kapital
MPS system och Utveckling av maskinpark.
Motor och Mäklare kring finansiering, utvecklingsfrågor och rådgivning. Viktigt att rätt information kring stöd kommer till företagen. Helst ska detta komma från en aktör typ IUC. Idag så kommer det olika info från många olika aktörer.
Stöd och vägledning i teknik och produktutveckling. Hjälpa till med kontakter och nätverk.
Genom detta uppsökande sätt, och tror det kommer till ett naturligt samarbete. När IUC lär känna företaget närmare.
Bra det ni gör på IUC och att dessa intervjuer verkar ge effekt.
Fortsätt som ni gör och håll oss uppdaterad med den information som regelbundet skickas ut vad som händer och vad ni kan vara behjälplig med. Det är bra.

Svar fråga 5.1
Bra med information om vilka stöd som finns. Belysa lokala, positiva exempel som att lokala företag hjälper samhället under krisen på olika sätt.
Att erbjuda kraftigt subventionerade utbildningar. Att ringa och ha en kontinuerlig kontakt samt vilka erbjudanden som finns för rätt insatser för företaget.
Kompetensutveckling automation/Robotisering. Utbildningsinsatser & tillgång till nätverk.
Behöver hjälp med hur man ska gå vidare kring ISO-certifiering, hur man ska utveckla hemsidan med möjlighet för besökare att lägga order. Kunna slutföra tidigare påbörjat digitaliseringsprojekt kring automatisk lönerapportering.
Behov av en specifik "kriscoach/pilot/krisrådgivning. Att kunna se och anpassa samt ge rekommendationer tidigt och kommer med snabba råd.
Samverkan med andra, input externt, stötta för att få fram utbildning på olika nivåer för branschen.
Arbetsmiljöfrågor kopplat till automation.
Inga papper att fylla i! Ja, utbildning inom – Ritningsläsning; – Nya ritningsregler; – Mätkompetens
Fortsätt som ni gör med dessa intervjuer. Det här var den andra. Följ gärna upp efter sommaren så vi få ren blid av hur regionens industri mår.
Framtidsspaning och omvärldsbevakning.
Man är intresserad av att veta mer om Kompetensutvecklingsinsatser, Coaching, Robotlyftet, Startprogram och Kickstart.
Vara en expert på ansökningar, projektansökningar m.m. Vasst och en Coach till företag som behöver hjälp med att söka olika stöd, ekonomi m.m.
E-hälsokontrollen som ni erbjudit är bra för vårt företag.
Har god hjälp av mer nytta av IUC nu. Mycket mer än när jag var VD på ett tillverkande industriföretag för ett antal år sedan.
Fortsätta stödja i verksamhetsutveckling och med utbildningar. Fungerar mycket bra idag så viktigt att det arbetet fortsätter.
Samordna utbildningsinsats i MS 365.
Fortsätt som ni gör. Ni är viktiga för att stärka industriklustret i regionen.
Flera olika nätverk. Utbildningsnätverk, VD nätverk, produktionsnätverk m.m.
Nätverkande och att få hjälp med kompetensdelar.
Genom att stödja och coacha företaget utifrån företagets utvecklingsbehov.
Tipsa om teknikutveckling och skapa nätverk med andra liknande företag.
Kompetensutveckling - produktionsnära såsom teknik, materiallära och ytbehandling
Marknadsfrågor är intressant. Är egentligen inte säljare. Har ett mål att ta sig utanför Sverige. De nordiska länderna.
IUC X gör ett enormt bra jobb. uppskattning kring utbildnings- och kompetensfrågor. Önskar att jobba mera med marknadsfrågor.
Bollplank i utvecklingsbehoven och därefter slussa in i lämpliga projekt.
Vill ha hjälp i bl.a. GDPR arbetet samt automatisera vissa administrativa processer.

Svar fråga 5.1
Kombination av att hitta kapital och att var projektledare för stora projekt för en liten spelare.
Generationsväxling inom bolaget som behöver bollplank och nätverk.
Alltid en bra partner att samråda med i olika lägen.
Behöver hjälp att optimera och kvalitetssäkra flödet, materiallogistik och materialplanering. Outsourcad produktion ställer krav på företaget.
Fortsätta med kompetensutvecklingsprogrammen, stärka teknik och innovationsstödet
Webbutbildningar.
Rådgivning avseende Digital utveckling – sociala medier.
Digitalisering och digital säkerhet – har konstaterat virus i en av våra svarvar. Skulle vilja ha ett smidigare affärssystem i stället för Monitor som är tungrovt och krävande
Fortsätta med webinarie och kompetensutvecklingsinsatser
Rådgivning, att hålla företagen uppdaterade på möjligheter, eftersom det är svårt som företagare att veta allt som finns och är aktuellt. Man kan lätt bli hemmablind, så det är bra att ha någon utifrån som tittar på verksamheten tillsammans med oss. Är intresserad av Produktionslyftet, så diskussion kring det kommer att ske framöver.
Intresserade av Catalyst. Få med alla hjälpfunktioner i processerna. Hantering av laminerade filmer och brännbart avfall. Stora problem med HEM i denna fråga. Behöver en framtidssäkrad lösning för att hantera material som man betalar för att bli av med. Miljö & hälsa har stora krav på mätningar av vatten, ozon etc. Tufft att arbeta med plast idag.
Snabbare lönsamhetsanalys.
Fler tips på erbjudanden och projekt som passar oss - sålla fram rätt saker att fokusera på.
Hjälp med flöden i produktion samt digitalisering i nuläget.
Kompetensförsörjning och ledarskap i det nya normala. Att hitta rätt hjälp bland konsulter. Att vara navet och följa upp mer än specifika insatser - de finns konsulterna ofta till för. Inspiration och nätverk.
Allmän stöttning, kompetensutveckling, hjälp att sätta handlingsplan.
Bollplank, finansiering, strategisk kompetensförsörjning.
Hur vi ska nå fram till återförsäljare och marknadsföra våra produkter så vi når fler kunder.
Vi måste ännu en gång lyfta frågan kring kompetensförsörjning! Hur får vi ungdomarna att söka sig till Industrin? Företaget har sökt CNC operatör och vi får inga sökanden. Jag har importerat arbetskraft från Småland istället.
Digitalisering, produktionseffektivisering, layout, automatisering m.m.
5S ordning och reda, förändringsledning/arbetsplatskultur, skapa roadmap.
Materialkunskap – att utveckla produkter mot målpris. Affärsutveckling – att hitta affärsmodeller för nya branscher. Strategiutveckling – att genomföra aktivitet liknande marknadslyftets strategidag.
Saknar helt kännedom om IUC verksamhet, men finns säkert en hel del kring att utveckla produktion, verksamhet, affärer och även kring produktinnovationer för kommersialisering. Access till nätverk. Generationsväxling.
Fortsätta vara aktiva. IUC gör ett bra jobb.

Svar fråga 5.1

Utbildningar där vi nätverkar med andra företagare i samma storlek. Tråkigt att allting är On-line, men det är bättre än inget. Vi behöver nätverk - har vid liknande träffar tidigare träffat kompletterande verksamheter med fokus på IT-företag, revisorer, banker. Mest intresserade av företag i samma storlek (11 anst) som delar småföretagandets problematik och som kan bli ett komplement. Nätverkande med stora företag är inte lika intressant - man behöver då träffa folk från avdelningar som inte representerar helheten i företaget.

Har genomfört Produktionslyftet.

Ser ett behov av kompetensutveckling för tekniker, på lite mer praktisk nivå än högskola.

Marknadsbiten. Additiv tillverkning - sprida lasertekniken. Vi jobbar bara med laserhårdning - som XXX känner till, men inte så många andra. Vi har fler kunder i Norrbotten än i Skåne - så borde det inte behöva vara.

Vägleda i produktutveckling.

Företaget tycker de får för lite hjälp, ett litet företag är hårt belastat särskilt idag.

Saknar IUC-bolag i regionen, pratar idag bl a med näringslivsavdelningar på kommunerna.

Inbjudan till Teknikworkshopar.

Framför allt stöd i expansion på större marknader samt produktutveckling. Har nya produktidéer som vi vill förverkliga kommande år.

Stötta med effektivisering av vår produktion.

Intressant med Automationsförstudier.

Har även behov av att certifiera ombyggnation i företaget.

Automation/robotik. Produktionsförbättringar, produktutveckling.

Stöd att ta fram en kompetensmatris för ny teknik att nyttja för att rekrytera rätt kompetens vid anställning via en sökbar plattform digitaliseringen möjliggör.

Lobba för tekniska utbildningar samt nå ut till skolorna tidigare för att visa att industrin inte är smutsig och gammaldags utan ljus, fräsch och full av digitalisering och automation.... Det krävs grundläggande utbildning inom produktionsteknik!

Har testat lämna in (ansökningar) tidigare, kopplat till andra utlysningar och tycker det är svårt att få pengar. Har därför släppt detta helt och hållet. Tycker det vore bra med ett IUC Stockholm som hjälpte till med detta mer aktivt.

Helt andra möjligheter på landsbygden. Industrin är utdöende i Sthlm. Varför får inte vi någon hjälp? Många nackdelar med Sthlm.

Känner ej till IUC. *(anm. Många svar från företag i Sthlm)*

Stöd i strategiarbete, utvecklingsarbete och ledning/organisation.

Fråga 5.2 - Vad mer ser du att det offentliga (staten) kan och bör göra för att underlätta läget för dig?

Även till denna fråga är mängden kommentarer omfattande (653 inlägg) och därför har ett mycket selekterat urval skett för att spegla olika nyanser av vilken typ av stöd som kan underlätta för företagen.

Det finns ett mycket stort antal svar som säger:

- Inget eller Inget i dagsläget
- Inget eller Inget i dagsläget
- Vet ej
- Sänkta eller reducerade arbetsgivaravgifter
- "Bra" eller "Fantastiskt" eller "Kunde inte göra mer"

Denna mångfald av ovanstående svar har inte tagit med i nedanstående urval.

Svar fråga 5.2
Då löner är största utgiften så önskas lättnader inom arbetsgivaravgifter m.m.
Han hoppas framför allt att man inte stänger skolorna eftersom deras största bekymmer just nu är att mycket arbetskraft är hemma. Ännu mer hemma och man får problem med att producera.
Hysesreduceringar, i övrigt nöjd med de paket som finns.
Bolaget kommer sannolikt påverkas av byggandet av Ostlänken. I nuläget risk för konflikt kring mark-rättigheter med kommunen. Dialogen med kommunen och besked från Trafikverket påverkar således framtidsplanerna för verksamheten. Viktigt med tät dialog och tydlig information.
Om detta blir långdraget kommer det behövas mer kapital men även hjälp med att säkerställa kompetens/arbetskraft.
Byggbranschen en viktig kund, att stimulera byggandet känns viktigt – finns inga långsiktiga åtgärder kring detta. Uppfattar att många beslut är kortsiktiga. Basindustrin måste stimuleras, blir det glapp kommer många sektorer att stanna av. Stimulanspaket som långsiktiga är viktiga.
Önskar en mer långsiktig strategi och åtgärds paket till ex byggbranschen, blir det glapp på åtgärds paketerna kan det ta väldigt lång tid att starta upp verksamheter/byggandet igen. Många av företagets kunder är inom byggsektorn och därav önskemålet. Många branscher har fått ta del av åtgärder men byggbranschen borde prioriteras mer. Mer stöd åt basindustrin generellt - det är ekonomins motor.
Snabbare med åtgärder och möjlighet till 100% permittering.
Skapa framtidstro.
Tillsätta rätt utbildningar som anpassas efter Industrins behov.
Stöd/hjälp till små bolag, de stöd som finns fungerar endast i stora bolag. Lån är inte lösningen. Ta bort fasta avgifter. Se hur våra grannländer gjort!
Skulle önska en åtgärd för omsättningstapp eller liknande samt ytterligare arbetsgivaravdragsnedsättning.

Svar fråga 5.2

Svårt för svenska staten att göra nåt mer då detta är ett internationellt problem, flera länder inblandade.

Möjlighet att skjuta på momsens utan ränta.

Likviditetsstöd till företag när det börjar komma igång efter Corona.

Fortsätta med inga arbetsgivaravgifter under hela året (2020).

Skapa allmänt förtroende som ger möjlighet till enskilda och företag att investera. Få bort rädsla. Viktigt med stabila regler och system för t. ex byggandet.

Att bankerna skulle kunna bli bättre/generösare på att låna ut arbetskäpital till nya projekt till små och medelstora bolag.

Möjlighet till fler undantag vid uppsägningar skulle medföra att man vågade anställa mer, bli konjunkturen sämre blir det ännu viktigare. Lägre skatter och arbetsgivaravgifter skulle möjliggöra mer expansion.

Översyn LAS med flexiblare regler som gynnar expansion och framåt drift.

De stödpaket som kommit är bra. Som VD för ett startuppbolag i en bransch med stor framtidstro är jag nöjd med det myndigheterna hittills presenterat.

Har gjort mer än vad som var förväntat. Var med i finanskrisen 2008 och då fanns inne alls lika mycket stöd som nu har presenterats. Bra jobbat.

Ökad finansiering mot SME-företagen och deras utvecklingsbehov. Viktigt för landsbygdsföretagen att de har utvecklingsmedel till förfogande. Kompetensutveckling, produktionsutveckling med mera.

Fantastiskt de paket som erbjudits för att underlätta läget. Det vi som företag borde vara bättre rustad för att ha Individuella utvecklingsplaner på plats, så det går snabbt att komma igång med mer träffsäker kompetensutveckling på individnivå.

Hade önskat att regeringen varit snabbare i sina beslut. Insatserna är bra men det tog för lång tid.

Underlätta med sjuklöneersättning.

Hur ska man hantera människor som tar sig stora friheter och utnyttjar coronan för att vara hemma.

Tillåta gårdsförsäljning omedelbart. Skulle underlätta i småbryggerbranschen. Skulle skapa många arbetstillfällen.

Helt fantastiskt. Tycker de gjort mer än jag förväntade mig.

Ja, staten bör säkerställa en större inrikes produktion av t ex skyddskläder. Inte förlita sig på låglöneländer som t ex Kina. Sluta med symbolpolitik.

Generellt så behöver banker, kommuner, stat göra det attraktivare och lättare att för folk gemene man att köpa tomt och hus. Bankernas tillskott i detta är lätta på säkerhet och amorteringar.

Svar fråga 5.2

<p>Permanent möjligheten till sänkta arbetsgivaravgifter, eftersom det ger ett mycket bra stöd för de företag som är ärliga och som sköter sig. Kan i dagsläget inte göras för nyanställda direkt, men det skulle vara bra och skulle kunna gynna kortare anställningar, som bidrar till att personer får sysselsättning även under rådande omständigheter.</p> <p>Stöd kring sjuklöner är mycket uppskattat och har varit viktigt, men skulle kanske "behovsprövas" eller anpassats till olika utsatta delar i landet, eftersom man nu, här på landsbygden, ser att behovet inte nått toppen ännu (vi har drabbats av Covid-19 först ett par månader efter t ex Stockholm) och att det är kommande period som det skulle vara viktigast för oss.</p>
<p>Många av våra kunder är offentliga inrättningar som tyvärr inte beställer utan väntar med sin investering på nya gårdsgårdar.</p>
<p>Pengar in i kassan, hjälp med permitteringsstöd. Dras stöden bort måste bankerna släppa på finansieringen.</p>
<p>Kapital på sikt. Både för att utveckla företaget för att kunna ta nästa steg i utvecklingen, men också för att överleva om det blir långvarigt.</p>
<p>Vara lite snabbare och kanske prioritera för exportföretagen. Det slår hårt och snabbt med stängda gränser.</p>
<p>Har funkad bra.</p>
<p>Minska stödpaketet eftersom man är rädd att företagen kommer att få betala det i form av höjda skatter framöver.</p>
<p>Extra stöd för företag som fick totalstopp.</p>
<p>Rättvisare uppsägningstider – idag upp till 6 månader på ena hållet och 1 månad på andra.</p>
<p>Hur kan företag som äger sina lokaler få hjälp med de fasta lokalkostnaderna.</p>
<p>Har varit bra, men nu framkommer det lite kring otydligheten hur regelverket ska tolkas vilket gör att osäkerheten ökar bland företagen om man kan bli återbetalningsskyldig.</p>
<p>Underlätta för investeringar för att ta hem nya jobb och ökningar.</p>
<p>Personer i riskgrupperna borde kunna vara hemma utan att företagen ska behöva betala lön. Ngn slags alternativ permittering/sjuklön.</p>
<p>Mer innovationspengar så att de kan få hjälp att utveckla sina produktidéer.</p>
<p>Direktadministration av nödlånen. Bankerna kommer man inte fram genom. Bankerna lämnar inte några nödlån till företag som inte går bra. Företaget får inte tillgång till pengarna via de system som finns.</p>
<p>Projektmedel, checkar, allt för att underlätta för industrin.</p>
<p>Sänka räntorna hos Almi för att på det sättet stimulera när det är tungt nu.</p>
<p>Investeringsstöd är viktigt – har historiskt möjliggjort uppbyggnaden av vårt företag. Utbildningsstöd behövs – digitalisering.</p>

Tag fram tydligare och klarare villkor för stöd.
 De erbjudanden om arbetstidsförkortning mm är för otydliga och komplicerade. Kostar mer än de smakar!
 Jmf med villkoren i Estland där man har dotterbolag; -30 % på föregående årslön i direkt bidrag.
 Oklart hur man ska räkna dagar och ledighet.
 Vid oförändrade villkor och fortsatt otydlighet kommer man att säga upp personalen stället. Efterlyser bättre dialog mellan TVV och facket.

Svar fråga 5.2

Likviditetsslån - nuvarande system fungerar intel!

Likviditetstöd - överbrygga med billiga krediter likviditetsbristen väntas när efterfrågan vänder.

Permitteringar har varit jättebra!

Men vad händer om det fortsätter under en längre tid eller kommer tillbaka? För dem, som är sist i leverantörskedjan, kan effekten slå till efter mycket lång tid. Det viktigaste är att kunna behålla personalen och dess kompetens, så t ex permitteringen har varit en bra möjlighet.

Anställningsstöd som var aktuellt mars och april kunde de inte utnyttja, eftersom det slår mot dem efter några månader.

Exportkredit till våra kunder inom EU - komplicerat idag alla har nationella leasingbolag

Omställningsstödet var fejt. I mars var inte många drabbade. Maj och juni var mer. Hyresrabatt för vissa sektorer är snett. Det är största kostnaden för företaget. Borde tittat bredare eftersom drabbade företag är rejält drabbade.

Mycket nöjd med det stödet som finns och hur snabbt det har administrerats.

Jobba för att gränserna hålls öppna.

Försenade betalningar, leverantörsskulder. De som handlar av dom beställer men betalar inte. Detta kommer hålla på ett eller två år. Innan de ser att de kommer vända.

Stöd för investering, digitaliseringsstöd (automation) för att ta det vidare. Då det finns kompetensbrist ex. köpa in konsulthjälp.

Saknade kompetensutveckling, ha det under dom var hemma. Vi måste stå för utbildningen. Bidrag för utbildning när folk är permitterade.

Rapportering skulle önskas lite enklare. Tog lång tid att sätta sig in i det hela.

Att bibehålla en samhällsekonomi som fungerar är viktig. Att ROT finns kvar och används av medborgarna är viktigt. Företaget är beroende av att renovering/byggnationer sker.

Långa handläggningstider på bygglov, gör att det går långsammare för dem. Det finns mycket att göra där. Känslan är att det har ökat under pandemin.

När ni ska skicka anställda ut till kunder så kräver vissa kunder (ex. Finland) att man påvisar att man är testad och inte har covid-19. Detta har inte varit möjligt och hade kunnat bidra till kundförlust. Det hade underlättat att kunna göra sådana tester för att visa till kunder att man inte har covid-19. I detta fall löste Finland deras problem. men gick inte i Sverige.

Att staten sätter mer tryck på bankerna och ser till att de ställer upp för företagen.

Försöka hålla igång samhället så gott det går. Bra att inte skolor stängde. Då hade det varit svårt med personal.

Lätta på pålagor som borde vara samhällsansvar; compensation för rehab kostnader, sjuklöner etc.

Tillföra medel, samt att samtliga statliga bolag startar de planerade projekt i region norr. Tidigare lägger planerade projekt.
Vägleda mig till nätverk av produktionsfrämjande och konkurrenshöjande insatser. Möjliggöra access till rörelsekapital, då många stora kunder kräver långa kredittider
Ta bort elprisområdena som skapar osund konkurrens. Viktigt för elintensiv industri.
Fortsatt stöd till företag inte minst med utvecklingsfrågor som robotisering och digitalisering. Hjälpa att förstå och tolka framtida krav.

Svar fråga 5.2
Proaktivt arbete för att rensa upp och internationell standardisering av domänhantering, protokoll för PLC i maskiner. Tillgängliggöra bred kompetens som bevakar standardiseringsprocesser som berör industriapplikationer. Säkerställa utbildning av industriarbetare genom central styrning och utbud/försörjning av yrkesutbildningar på gymnasienivå. Skapa ekonomiska incitament för företag att integrera lärlingsutbildningar i verksamheten. Hantera regelkrockar som exempelvis att 15-åringar inte får praktisera på industri pga arbetarskyddsregler. Verka för ökad standardisering av Industri 4.0-lösningar, som EDI-program etc.
Tycker att industrin har fått mycket hjälp, mer än vi förväntade oss, och det har varit lätt att ansöka. Upplever att det är svårare för tjänsteföretag i dessa tider.
Stötta innovativa idéer, företaget fick för några år sedan en innovationscheck som var mycket värdefull.
Positiv syn på att ta in ny arbetskraft. Har fallit på språket varje gång. Måste se till att lyfta språket innan de kommer in till mindre företag. Allt utom språket kan man göra i företagen. Körkort för språket hade gjort att man kunde tagit in duktiga människor. Förstå att det tar olika tid för olika människor.
Det känns som att många missbrukat permitteringsmöjligheten. Vill inte ha dessa typer av stöd. Många klagar på den administrativa bördan i företagandet, men den är inte så enorm som påstås. Det blir lättare och lättare - färre papper och digitaliseringen har hjälpt.
Ta en diskussion MED dom som faktiskt är små- och medelstora fbg. Man har missuppfattat begreppet SMF – det finns så mycket lobbyister som vill att man benämner att det man gör är för SMF – men egentligen riktas stödet till de större. SMF behöver stödet, men saknar kunnandet och kraften i personal så att man ska kunna hålla på med den här omöjliga styrningen. Samla ihop andra än det dom ni brukar och som alltid hörs. Små företag med 1-20 anställda står för utvecklingen. De stora utlokaliserar personalen. Pumpa resurserna till de Små – och medelstora bolagen så hade vi haft en jädra massa folk i arbete.
Vi använde korttidspermitteringar, men tog bort dom i juni - dom ställde till mer oreda med planering o koordinering av personal och passade inte företagets arbetssätt där det är svårt att planera i förväg vad som ska göras olika dagar - och när lastbilarna kom så var inte personalen där. Intäkten i förhållande till skadan som korttidspermitteringarna skapade var för liten i förhållande till alla timmar som killarna var hemma. Statens stöd behöver ta mer hänsyn till faktiska förhållanden. Vi hade en aktieutdelning som var planerad sedan flera år, men det blev problem att kombinera den med stödmottagande från staten.

<p>Vi har verksamhet i Tyskland - och där är det noll administration med stöden - men i SE litar staten inte på företagen. Förvisso är det många här som utövar bedrägeri. Staten låter så företagsvänlig utåt. I Tyskland damp det ner 100 000 till alla företag utan krångel.</p>
<p>Finns för många som utnyttjar systemet på felaktigt sätt. I stället för att dra ner kunde man ha skickat hem folk och staten kunde betalat ut försörjningsstöd för dem (svårare att fuska då). Inte gå igenom företaget, utan direkt till personerna.</p>
<p>Viktig att korttidspermittering kan fortsätta på samma nivå under 2021. Bra med reducerad arbetsgivaravgift för att kunna övervintra. Stöd att hantera fasta kostnader, ex hyra. Fortsätta med kampanjer/satsningar vad gäller digitalisering/Ind 4.0 och liknande för att behålla arbetstillfällena.</p>

<p>Svar fråga 5.2</p>
<p>Tidigare hade yngre halv arbetsgivaravgift - det var bra för tar man in en ung så producerar den helt enkelt inte lika mycket - företagen behöver draghjälp av staten tills de unga är 25-28. De unga ställs utanför samhället och vi ser det genom än mer självmord hos yngre människor - man passar inte in någonstans. Och företagen vågar inte satsa. Sverige/Norden = högpresterande individer med hög IQ - medför problematik för välmåendet pga. höga krav och mål som man förväntas uppfylla. Slackar man runt tills man är 24 år man rätt illa ute. Alla är inte skapta för att plugga. Vi är en ingenjörsfirma - vi kan ta in den som är rätt och skola personen, men det kostar.</p>
<p>Eftersom jag är VD även för franska och tyska bolaget ser vi att Tyskland och Frankrike hanterat korttidspermitteringar betydligt enklare, effektivare och generösare. Sverige har gjort det svårt.</p>
<p>Stöden som går ut som är allmänna och man slipper söka som lägre arbetsgivaravgifter var kanonbra, men ska du ansöka och vänta på besked är det snarare farligt. Stöden måste utgå från beslut som innebär att vi får stöden utan att söka. Det var hemskt för de som sökte, hade lagt mycket tid på att söka och som kanske borde gått i konkurs redan innan - sen drog processen ut ännu på tiden pga stödsökandet och väntandet på beslut - och det försenade och förvärrade konkursen. Stöd till små företag bör inte utformas så.</p>
<p>Bättre utbildning av ungdomar - motivera de duktiga att satsa på industriprogram.</p>
<p>Säkra de lokala industriprogrammen.</p>
<p>Bra det som gjorts, men samtidigt fel att inte kunna jobba mer med förbättringar och mer utbildning på permitterad tid för att säkra anställningsbarheten. Fackliga instruktionerna har inte varit tillräckliga.</p>
<p>Se till att få ut stöden. Se till att hjälpa de som gjort fel. Just nu funderar de på om de gjort rätt och får ut pengarna eller om de får betala tillbaka. Inte alls kul känsla.</p>
<p>Minska belastningen som staten har på krav om rapportering (administration).</p>
<p>Fortsätta med kombinerade konsultcheckar och offentligt medfinansierade insatser</p>
<p>Förenkla för oss som mindre bolag att klara upphandlingskrav.</p>
<p>Fokusera igen på industrirelaterade utbildningar!</p>
<p>Iskallt i Stockholm. I dagsläget behöver man utbilda själv. Driver utvecklingen bakåt.</p>
<p>Skolorna måste få hjälp att investera i senaste utrustningen.</p>

Stöd vid större maskininvesteringar. Ofta hönan eller ägget-situation där man behöver investera för att få affärerna men har inte råd att investera innan man fått affärerna. Något sorts förmånligt lån som tryggar både den som investerar och den som beställer för att få en tryggare start.

Alldeles för byråkratiskt kopplat till LOU. ISO-certifieringarna ger alla säkerheter så det borde räcka som underlag i stället för att man ska lägga ner en massa tid på att svara på frågor kring detta.

Anpassa upplägget efter leverantörernas vardag.

Gillar i grunden inte statliga stödinsatser utan tror mer på att företagen själva bör bygga rätt förutsättningar för överlevnad. Staten bör i stället fokusera på rätt skattetryck i stället som variabel för insatser och underlätta för privat byggnation för industrin

Svar fråga 5.2

Ambitionen är bra, men....

Mycket bristfällig kundservice rörande Coronastöden. Man får ej svar på frågorna man ställer. Problematiken och administrationen kring detta gör att det är tveksamt om de skulle nyttja samma möjlighet igen.

Synd att fackföreningarna inte vara mer involverade då de ofta är djupt involverade i frågeställningarna och kan svara på frågorna bättre.

Skattereducering i nya projekt/nyinvestering. Hjälpt riskvilliga företag att sänka risken så att de vågar satsa mer på nyinvesteringar innan affärerna är säkrade (vilket ofta är omöjligt innan man har gjort investeringen).

I Norrlands inland behöver man folk utifrån, ett klart hinder med dagens energikostnader och begränsade möjligheter att dra av för resekostnaderna. Fortsätter utvecklingen inom detta, kommer det att bli omöjligt att rekrytera personer som har avstånd till arbetsplatsen.

Stödet har varit bra. Möjligen underlätta att få ta del av kapital vid utveckling.

Fråga 5.3 - Kommer du att nyttja de stöd som hittills har aviserats – korttidsarbete, lån, reducerade avgifter, uppskjutna betalningar, anstånd?

Mängden kommentarer är omfattande – 1112 stycken – därför har ett mycket selekterat urval skett av kommentarer valts ut för att spegla företagarnas svar på hur de avser nyttja de olika stöden som Regeringen aviserat

Det finns ett stort antal svar som säger:

- JA som enda svar
- NEJ som enda svar
- De reducerade arbetsgivaravgifterna som enda svar
- Permitteringar som enda svar
- Arbetsgivaravgifter och permitteringar
- Eventuellt eller Osäker
- Inte aktuellt i nuläget

Denna mångfald av svar finns men har skalats bort för att lyfta fram andra kommentarer.

Utvalda svar
Inte i nuläget. K beskriver att han är och att han varit försiktig med investeringar och rekryteringar. Tyvärr gör det verksamheten känslig för hög sjukfrånvaro och ev. uppsägningar. Bolaget har stor andel skärande bearbetning och är därmed beroende av hög kompetens hos sina anställda.
Kommer ta del av allt som går då det i nuläget inte finns några ordrar att jobba med.
Företaget äger lokalerna så hyresreducering ej aktuellt, heller ej permitteringar i dagsläget
Ev. hyresreduceringar i framtiden.
I princip inte, kom så tidigt in i krisen att korttidsarbete inte fanns som möjlighet. Har därför sagt upp i princip all personal.
Nej, inte just nu. kör just som vanligt, har inte drabbats av Corona. Ser heller ingen minskning i närtid. Är väl medvetna om stödpaketet.
Allt som går kommer nyttjas.
Hyresreduceringar, permitteringar, arbetsgivaravgift.
Möjligen men inget som planeras. Säger att bolaget inte vill belasta statskassan i onödan
Nej. Får reducerad arbetsgivaravgift, täcker troligtvis uppkomna extra kostnader på inom andra områden.
Korttidspermittering är genomförd på alla 7 anställda. Hjälper att förbättra likviditeten vilket är viktigt.
Korttidsarbete till 60% för 27 av medarbetarna är det förhandlat med facket och ansökt om.
Förhoppningsvis inte men ja om det inte finns andra vägar.
korttidsarbete, stödlån, reducerade avgifter ev. långvarigt så får de så över ytterligare alternativ
Full orderingång fn. Vet inget om hösten.
Inte mer än arbetsgivaravgiften, vi skulle kunna betala den ändå, och tycker alla som kan borde göra så för några företag borde ju fylla på när staten ger ut så mycket pengar i stöd just nu, Vi som kan skulle kunna fortsätta betala.

Utvalda svar
Korttidspermittering, skjuter på momsen, sänkta arbetsgivaravgift, för samtal med banken om att slippa amorteringar.
Möjligtvis något stöd för att öka likviditeten.
Har nyttjat korttidspermittering under en månad. Har även sagt upp visstidsanställda och inte förlängt en provanställning. Nu känner VD'n att företaget är rätt dimensionerat.
Korttidspermission kan vara aktuellt fortsatt under hösten. Osäker på kundens prognoser. Har inte valt att söka ny förrän efter semestern. Lägre arbetsgivaravgifter
Ansökt om reducerad arbetsgivaravgift via Tillväxtverket med permitteringsstöd. För dyrt att skjut upp skatten.
Nej - bara reducerad Arbetsgivaravgift. Tycker inte att industrin egentligen behöver ekonomiskt stöd - ge mer pengar åt hotell och restauranger i stället!
Kommer att utnyttja 1/3-del av sökt belopp (sökte -40% för alla anställda)
Ja – korttidsarbete. Övriga erbjudanden otydliga och för komplicerade!
Reducerad arbetsgivaravgift.
I en internationell jämförelse krångliga och otydliga regler.
Allt utom lån.
Företaget har nyttjat korttidsarbete under våren. Successivt har företaget minskat den permitterade tiden hos personalen.
Nej, har inte sökt. Då vi har gjort överenskommelser med personal. Bidrag som kommit automatiskt. Så som sjukkassan och den är utnyttjad, lägre arbetsgivaravgiften men inget annat.
Använt de som genom automatik har gått ut till företag, så som arbetsgivaravgifter och sjuklöner.
Bolaget kommer nyttja stöden som finns tillgängliga i hög omfattning.
Nej. Anstånd hjälper ju inte. Stöden lockar tyvärr de företagare som inte har koll på pengar och dom kommer få problem att betala in det sen. Moms är ju ingen kostnad och aldrig en del i din inkomst och ska inte blandas in i ekvationen som ett kortsiktigt lån.
Nej. Det är konstgjord andning att hjälpa dåliga företag att överleva. Det finns de företag som blivit drabbade - då får staten i så fall hjälpa till på riktigt - skicka hem all personal permitterade i ett år i de fall 80-90 % av marknaden försvunnit. Jobba i stället med att halvera arbetsgivaravgifterna eller något som kan ske enkelt. Hade vi sökt de åtgärder som erbjöds hade blivit ett enormt administrativt hanterande. De som söker bidragen drunknar i blanketter - inget som småföretagare kan hantera.
Inte i nuläget. Beror på hur orderläget utvecklas. Utvecklas det negativt kan det bli tal om korttidspermitteringar igen.
Befintligt stöd har varit mycket bra. Rapporteringen var svår i början, men nu fungerar det bra (efter ett par samtal till jourtelefonen på TVV).
Nej håller på att ställa om verksamheten har köpt ett företag för att säkra framtiden.

Övriga Kommentarer – totalt 112 stycken
Företaget är oroliga men jag tror att det kommer gå bra, några av deras stora kunder går "all time high". Tendensen man ser är att beställningarna kommer in med kortare varsel än tidigare, även om kunderna går bra är de försiktiga att lägga beställningar hos företaget alltför tidigt.
X har visat välvilja för studenters olika projekt men på senare tid känner sig bolaget utnyttjat. De tycker det blir svårt att ta emot 20 studenter i en klass om 30 personer.
Y nämnde att jag skulle känna mig lyckligt lottad som fick genomföra denna intervju. Flertalet har sökt honom och ställt diverse olika frågor.
Företaget undrar om/när de skall bli drabbade av Corona effekterna.
Har många offerter ute, men i dessa tider finns en tydlig tröghet att vilja beställa pga ovissheten på marknaden.
Vi ser hoppfullt på framtiden, bara det inte blir för långvarigt. Då blir hösten och vintern jobbig.
Hösten kan bli tuff även med varsel om inte COVID-19 effekterna blåser över.
De småländska träindustrierna är oftast belägna på landsbygden. De flesta är SME-företag, uppskattningsvis c:a 85%. De är viktiga för bygden i form av sysselsättning men även ekonomiskt då detta skapar förutsättningar för bensinpump, affär, dagis, fotbollsplan mm.
Bra med dessa intervjuer så man får bekräftelse att man tänker rätt chatt det finns stöd att få.
Företaget är underleverantör till Getinge koncernen.
X har inga problem att leverera i hela världen förutom Storbritannien som är stäng.
Försöker anställa en projektledare som ska jobba med utveckling, kommer vara en bra gränsyta mot träcentrum
Positivt läge just nu, men oro för framtiden om hela ekonomin påverkas vilket den borde.
Företaget har behov av att <ul style="list-style-type: none"> - Behålla kompetensen i företaget - Behålla verkstadskompetensen i kommunen på lång sikt för att kunna rekrytera.
Vi hade kunnat korttids permitterat mer, men valt att fokusera på att utveckla de produkter vi har. Vår bedömning är att det inte är bra om personal går hemma för mycket, för då tappar de motivation.
Bra att IUC gör dessa intervjuer och det verkar ge resultat utifrån den ni gjorde för drygt en månad sedan.
Om detta hade kommit i höst inför de mörka månaderna så hade det sett mer besvärligt ut likvid mässigt. Vi är en el slukande bransch och nätavgifterna fördubblas under vinter-månaderna pga vårt stora eluttag till framförallt värmeugnar. Verkar som staten vill att vi ska börja elda med fossila bränslen igen för att kunna hålla produktionen i gång året runt.
Påtalar att dialogen med Livs är trög. Facket är svårt att samarbeta med och VD'n upplever att Livs söker efter skäl att bötfälla snarare än att hjälpa till att tänka konstruktivt
Just nu ser prognosen ut att bli 89% av den ursprungliga prognosen för 2020. Hoppas på att den stannar där så blir denna kris för Y bara ett hack i kurvan.
Vi har bra trafik på hemsidan, så vi ser med tillförsikt på framtiden.
Företaget har gynnats av snabba beslut från bl.a. region Östergötland. Det är dock osäkert hur långsiktigt samarbetet blir då det vanliga är att regionen handlar skyddsmateriel genom Z. Kanske kommer de tänka annorlunda efter Corona. VD'n hoppas på det.

M tror att den största Corona påverkan för deras del blir i Kv 4 -2020, när nya byggen inte kommer igång p.g.a den eftersläpning som kommer att bli inom byggsektorn.
Staten gör för mycket.
Testa fler i Covid 19 för att stoppa spridningen. Vet man så stannar man hemma.
Vi har klarat oss bra och hoppas att dippen inte blir större, då går vi stärkta även ur den här krisen.
Först blev vi oroliga när orderingsgången sjönk med ca 30 %, men sedan har det stabiliserat sig vi ca 90% av normalt. Så stannar det där innan det blir normala tider igen så reder vi ut det här. Jag är förhoppningsfull.
Har varit lätt att söka stöd beträffande korttidsarbete.
Det finns behov av kompetensväxling mot nya teknologier då många företag kommer att bli sårbara.
Vi har klarat oss bra och det verkar vara full snurr på byggbranschen dit våra produkter går.
Hur hantera permitteringar från bemanningsföretagen. Idag är flera företag oroliga för att de inte kommer kunna få tillbaka uppsagd personal från bemanningsföretagen.
Se till att det blir rätt effekt så att pengarna når fram.
Övriga kommentarer: Valde att varsla direkt
Ska industrin växa behövs först en utbyggnad av lokalerna.
Rent trams med validering av yrkeskunskaper.
3D-printing enbart intressant för förserier - huvudspåret i vår affärsmodell är effektiv produktion av gjutna komponenter i stora serier.
Kände inte till IUC.
Efterfrågar större enkelhet och anpassning efter olika företagstyper.
Går inte att använda samma regler och villkor för industri och hotell!
Förenkla och förtydliga all information.
Staten har varit sena på hanen och stödinsatserna är mindre väl anpassade efter SMF och industriella producenter. Samma mall används för alla företagstyper vilket är galet. Bristande flexibilitet då alla företag ligger i olika krisfaser. Alla företag borde kunna välja hur man fördelar omställningsstödet över en längre period. Vårt största dipp var i april/maj för andra kommer det i sommar men alla måste fördela och prognosticera på samma sätt vilket är helt galet.
Omsättningsstödet får en orimlig fördelning mellan olika företag. En hel del otydlighet om tolkning och villkor – otydligt vad som "är" fasta kostnader och om/hur arbetsgivaravgiften ska hanteras i den kalkylen.
Två moment för tillverkning av xyz. Först tillverkning av delarna och därefter montering. Arbetat med arbetsätt för att minska arbetsbelastning och öka effektivitet. Har ställt upp delarna i ställ för att montera och har köpt två halvautomatiska stationer så att man gör färre manuella moment. Utökar detta på andra produkter. Tittar på automatiska lösningar för tillverkning av delarna, även om det är relativt mer automatiserat. Har tittat på automatisering av enklare xy som man tagit in från annan fabrik. Verksamhet i U och en fabrik i gruppen i W och en halv fabrik i Z. Hade tidigare ett i Q och arbetar på lego i stället. Resterande produktion flyttade till G . Har byggt ny produktionsavdelning för detta i G.

De lån som erbjuds är för dyra med 6 % ränta!
Har haft mycket stor nytta av att ingå i Jönköpings energinätverk vilket öppnat för bidrag från STEM för investeringar i energieffektivisering som vi ser som en avgörande uthållig konkurrensfaktor
Positiv i sin framtidsyn
Vad händer framåt? Omställning till ny mötesteknik
Det har börjat ljusna!
Är ett stabilt företag med god ekonomi.
Vi bokar ett möte för att bolaget ska få djupare information om vad IUC kan erbjuda
Om det kan finnas konsultstöd för tekniska delar eller automations stöd. Nätverk skulle vi ha nytta av.
Väldigt många undersökningar från olika statliga organ - borde gå att samordna bättre
Ngt otydliga instruktioner och villkor för korttidsarbete - krävande inläsning men otroligt enkel och smidig hantering när man väl förstått - Bravo!
Stödet till korttidsarbete fungerade mycket bra och snabbt initialt. Ledtiderna ökade dock hela tiden och blev besvärande Villkoren inte så bra som staten föregivit: semesterlön och pensionskostnader täcks inte.
Finns lösningar som företaget har gjort. De har vänt sig till en tysk bank som kan hjälpa dom när det gäller att styrka deras betalningsförmåga. Banken kan erbjuda sina kunder längre kredittider vilket gör att de inte förlorar kunder. De konkurrerar med kredittider.
Tre delar, produktions effektivisering, innovation, produktionsförbättringar och stöd för att börja gasa efter ett uppehåll.
Tydligare och mer förutsägbara regler/villkor för företagsstöden. Sjuklönerna borde ingå i kalkylunderlagen. Orimliga villkor avseende regler för resultatutbetalningar som beslutades före Covid-krisen - lång väntetid för att TVV skulle ge besked om villkor. Skapade stor oro och osäkerhet om ev återbetalningskrav. Många företagare budgeterar för resultatuttag för att klara amorteringar och levnadsomkostnader. Nya villkor som styrs av ej påverkbara historiska åtgärder och beslut är orimliga.
Har använt ALMI för att hantera generationsskifte och digitaliseringsfrågor. Mycket bra hjälp! EKN för att försäkra betalning av leveranser till ny kund i Kina.
Otydliga regler för arbetstidsförkortning - vi riskerar gå miste om huvudpaten av bidragen pga otydliga krav på tät rapportering. Permanenta och förtydliga de tillfälliga lösningarna avseende utbildning under permittering. Jmf med Norges självreglerande regler som innebär automatisk arbetsplikt för permitterad personal. Krav på att byta till jobb med 100% beläggning förhindrar missbruk av permitteringsverktyget och underlättar motivering av personalutbildning under permitteringsperioden.
En integratör som har hela kompetensen i "huset"
Inga anställda i bolaget, ägare och aktiva driver egna verksamheter parallellt.
Oroande med oförutsägbart föränderliga villkor och osäkerhet om företaget verkligen lyckats redovisa och rapportera enligt alla regler. Känns lite om ett lotteri...
Företaget och en kund har tillsammans försökt ta fram skyddsutrustning med alla CE märkningar. Men RISE och upphandlarna ville inte köpa i Sverige. Man köpte hellre i Kina. Fick inget stöd. Här borde det varit andra åtgärder. Inhemsk produktion är inte prioriterad.
Energibehovet är stort. Hur lösa detta?

Ett företag som har mycket på sin utvecklingslista men har lite för få resurser och tenderar att drabbas av brandkårsutryckningar.
Ett företag som har mycket på sin utvecklingslista men har lite för få resurser och tenderar att drabbas av brandkårsutryckningar.
Företaget och en kund har tillsammans försökt ta fram skyddsutrustning med alla CE märkningar. Men RISE och upphandlarna ville inte köpa i Sverige. Man köpte hellre i Kina. Fick inget stöd. Här borde det varit andra åtgärder. Inhemsk produktion är inte prioriterad.
Om vi byter förpackning från papp till plast i produktionen så kommer det innebära en investering i ny utrustning och ny automation.
Är för små för att jobba med utvecklingsinsatser i den egna verksamheten, men rekommenderar ofta till andra att jobba med TEK.
Företaget har ställt om för att möta möjligheter under pandemin och tjänat pengar på det
Se till att myndigheterna stöttar och inte bara är poliser.
Tycker det är lite fel att sänkt AG som var i våras/somras kunde tas ut även av välmående företag som inte drabbades av Corona med minskad orderingång
Har idag tvingat säga upp personal pga de inte fått pengarna från Tillväxtverket.
Tillväxtverket har varit jättebra! Supersnabb!
Frustrerande att vissa större bolag ger utdelning.

Sammanställt 2022-06-09
Martin Hedman,
Projektledare Robotlyftet
och Thomas Nilsson IUC
Sverige AB

Om du har frågor om innehållet i denna rapport kan du kontakta någon av följande personer:

- martin.hedman@iuc.se
- thomas.nilsson@iuc.se

Fakta om IUC

IUC, Industriella UtvecklingsCentra, är ett nätverk av regionalt ägda IUC-bolag i samverkan som täcker hela Sverige. Vi kanaliserar stöd och bidrar till industriell utveckling från norr till söder. Nätverkets gemensamma mål är att bidra till en stark svensk industri, att skapa tillväxt och arbetstillfällen, som möter krav på hållbarhet och mångfald. IUC-bolagen äger det gemensamma IUC Sverige AB, som projektleder nationella uppdrag.

www.iuc.se

